

Arbetsgruppernas rapporter från Statsvetenskapliga förbundets årsmöte i Karlstad, 4-6 oktober 2017

POLITICAL PARTIES AND POLITICAL BEHAVIOUR

Arbetsgruppen Politiskt beteende och partier (SWEPOP) arrangerades av Niklas Bolin (Mittuniversitetet) och Anders Broman (Karlstads universitet). Detta år avhandlades elva uppsatser som berörde politiskt deltagande, partier och röstningsbeteende.

I en första grupp presenterades uppsatser som berörde frågan om vad som påverkar benägenheten att delta politiskt. Uppsatserna behandlade såväl betydelsen av förekomsten av politiker bland klasskamraterna (Aggeborn m.fl.) som civilståndets (Frödin Gruneau) och födelseordningens (Oskarsson m.fl.) påverkan på individers benägenhet att rösta. Vidare avhandlades en uppsats om relationen mellan att vara känslig för att bli avvisad och användandet av sociala medier för politiska aktiviteter (Fredén m.fl.).

En andra grupp av uppsatser behandlade politiska partier. Här går det för det första att urskilja uppsatser som koncentrerade sig på ett land. Här presenterades studier som undersökte hur Sverigedemokraternas väljarmässiga framgångar påverkat dels övriga partier i riksdagen (Magnusson m.fl.) och dels koalitionsmonster i kommunerna (Wännström). En annan uppsats tog sig an frågan om Socialdemokraternas långsiktiga nedgång i väljarkåren (Lidström). Slutligen presenterades även en uppsats som undersökte väljarbeteende i det senaste valet i Ryssland (Hutcheson & McAllister).

För det andra presenterades uppsatser som kan sägas vara av jämförande karaktär. En uppsats undersökte de skandinaviska parti-medlemmars uppfattning om interdemokrati (Bolin & Kosiara-Pedersen). I en annan studie presenterades resultat från en analys av olika partifamiljers roll i förändringar av antalet år av obligatorisk skolgång i 31 olika länder (Österman). Avslutningsvis avhandlades också frågan

om relationen mellan väljar- och partipolarisering i 30 olika europeiska länder (Ryan).

Sammantaget kan konstateras att arbetsgruppens olika bidrag berörde en stor variation av ämnen inom ramen för det övergripande temat. Metodologiskt dominerande statistiska tekniker även om det även förekom inslag av mer kvalitativ karaktär. Arbetsgruppen samlade såväl seniora som juniora forskare. Arbetspråket för gruppen var i huvudsak engelska även om svenska användes för ett par av uppsatserna som var skrivna på detta språk.

Presenterade uppsatser:

Linuz Aggeborn, Nazita Lajevardi, Karl-Oskar Lindgren & Pär Nyman, *The Effects of Having Peers Whose Parents Are Politicians*.

Niklas Bolin & Karina Kosiara-Pedersen, *Party members' perception of intra-party democracy*.

Annika Fredén, Nils Gustafsson, Emma Bäck & Hanna Bäck, *A Social Safety Net? Incentives for sharing political information online*.

Moa Frödin Gruneau, *Who marries whom, and who votes?*

Derek S. Hutcheson & Ian McAllister, *The 2016 Russian Duma Election: "A Boring Election with Cheerful Results?"*

Anders Lidström, *Med vikande röststöd. Socialdemokraternas tillbakagång 1973-2014: Strukturella förklaringar och regionala variationer*.

Måns Magnusson, Katarina Barrling, Richard Öhrvall & David Mimmo, *How mainstream parties deal with a new radical right voice in the debate: a topic model analysis of parliamentary speeches*.

Sven Oskarsson, Christopher T. Dawes, Karl-Oskar Lindgren & Richard Öhrvall, *Big Brother Sees You, But Does He Rule You? The Relationship Between Birth Order and Political Participation*.

Alexander Ryan, *Party System and Voter Polarization in a European Multi-Party Context*.

Johan Wännström, *Tungan på vågen, blockpolitik och koalitionsbyggande i ett nytt kommunalt parlamentariskt landskap*.

Marcus Österman, *Levelling the playing field. The role of partisan politics in compulsory schooling reforms 1960-2013*.

Niklas Bolin och Anders Broman

KONKURRENS OCH MARKNADS- ANPASSNING AV OFFENTLIG SEKTOR SAMT URBAN OCH REGIONAL POLITIK

Detta år valde Konkurrens och marknadsanpassning av offentlig sektor och Urban och regional politik att genomföra en gemensam arbetsgrupp, vilken leddes av Tomas Mitander (Karlstad), PO Norell (Karlstad) och Linda Moberg (Uppsala).

Arbetsgruppen samlade 9 deltagare (3 kvinnor och 6 män) och behandlade papper inom områdena privata sjukförsäkringar, den svenska skolans granskningsstruktur, äldreomsorgens organisation, digitalt deltagande i stadsutveckling, debatten om regionfrågan, jämställdhet i regional utveckling, urban segregation och väljarbeteende samt om att styra den komplexa staden.

Gruppen innehöll doktorander, nydisputerade och mer seniora forskare och diskussionerna var livliga och intensiva. Gruppens storlek gav oss möjlighet att spendera ganska lång tid på varje paper, vilket, i kombination med väl förberedda kommentatorer, gjorde att varje bidrag kunde behandlas ingående.

Tomas Mitander, PO Norell och Linda Moberg

POLITISK TEORI, POLITISKA IDÉER, POLITISKT SPRÅK

Arbetsgruppen, som ju är identisk med Swedish Network for Political Theory, samlade i år 11 deltagare, varav två sociologer samt en självvalt gästande professor, Magnus Jerneck. Arbetsgruppen öppnade med en presentation av den nu färdigitaliserade Tingstenssamlingen, sedan hade vi papper om Karl Marx 'Kapitalet' i Sveriges intellektuella liv samt Platon som tveksam, men kontrollerat kunskapssökande kosmopolit. Problemet att efterleva politisk filosofiska principer i asyrrätten, i praktiken, diskuterades.

Vi fick också ett utkast till generell teori om ideologiskt innehåll i det politiska språket. Det nya politiska fenomenet "styrning genom tillit" presenterades, och frågan ställdes hur detta nya fenomen skulle kunna beforskas eftersom fenomenet är så nytt, närmast bara en idéskiss.

Idérymden inom utbildningspolitiken i Europa behandlades utifrån en modell om tre ideologiska nivåer, och den påfallande koherensen mellan länder diskuterades. Lojalitetsbegreppet som politisk-filosofiskt (samhällsteoretiskt) grundbegrepp hos G.D.H. Cole behandlades, och diskuterades i relation till begrepp som tillit, identitet eller sammanhållning.

Politikers attityder och verklighetsbilder av varandra (moderater respektive socialdemokrater) diskuterades utifrån en kvalitativ intervjustudie. Slutligen presenterades en kvalitativ studie av politisk retorik under press, och som spontan intuition, utifrån exemplet med statsministerns i Norge, samt borgmästarens i Oslo, första uttalanden direkt efter massakern på Utöya. Den gästande professorn gratulerade till konstruktiva samtal med "hög intellektuell nivå".

Mats Lindberg och Peter Strandbrink

STYRNING I SAMVERKAN OCH INNOVATION

Arbetsgruppen syftade till att fånga och problematisera de allt oftare förekommande aspirationer till innovativa samverkansformer mellan olika samhällsaktörer och sektorer kring nya och svårösliga samhällsfrågor. Bidragen har innehållit både försök till nya konceptuella ramar, teorisyntes och djupa empiriska analyser. Bland frågor som diskuterades återfanns, ganska naturligt, styrningens förändrade natur och former, däribland hybridstyrningsformer, dess orsaker och implikationer.

Bidragen sökte att identifiera, förklara och problematisera offentliga sektorns försök att ta på sig nya roller i styrning, exempelvis som en metamanager, ledare och stöd i diverse, oftast innovativa, samverkansprocesser. Vi uppmärksammade styrningens utmaningar i samverkan, däribland samkoordineringen mellan olika aktörer och nivåer, utmaningar med att släppa in och styra privata och ideella sektorns bidrag mot gemensamma policy mål.

Vi har även haft bidrag med teoriutvecklingsambitioner inom neoinstitutionell teori

angående mänskliga drivkrafter bakom viktiga policyförändringar och uppkomsten av nya samverkansformer. Empiriskt har bidragen svept över olika politikområden som immigrations- och integrationspolitik, miljöpolitik, klimatanpassning och transportpolitik.

Den gemensamma nämnaren bland årets bidrag kan nog ses samhällets reglerlighet ('governability') och de utmaningar som krav på styrningsförändringar innebär för framförallt offentliga beslutsfattare. Även nya styrningsformers för- och nackdelar delar för inblandade aktörer och sektorer har varit ett genomgående tema. Diskussionerna i gruppen har bekräftat betydelsen av olika samverkansformer och aktualiteten i statens förmåga att anpassa sin styrning.

Spektrumet av deltagare i seminariet var brett, alltifrån juniorforskare, inklusive en magisterstudent (kul erfarenhet!), till betydligt mer erfarna dito.

Inga Narbutaite Aflaki och Evangelia Petridou

GENDER AND POLITICS: POWER, KNOWLEDGE AND DEMOCRACY

Arbetsgruppen Gender and politics: power, knowledge and democracy syftade till att samla forskare av intresse för att diskutera möjlighet, förutsättningar och strategier för kritisk, feministisk forskning och genusanalys inom olika empiriska områden, ett syfte som infriades tack vare fruktbara analyser, intressanta texter och konstruktiva diskussioner.

I seminariediskussionerna deltog 9 personer och 8 papper av delvis olika karaktär presenterades: avhandlingsmanus, bokkapitel, nystartade projekt samt artikelutkast på svenska och engelska. Ämnesmässigt var spridningen god även om stora beröringspunkter fanns. De frågor som belystes kan sorteras i fyra kategorier: kvinnor och mäns olika villkor i politiken; utrymme och strategier för feministiskt arbete, jämställdhetsarbete och jämställdhetspolitik; feminism och genealogi som analytisk strategi; samt gränsskapande, nationsskapande, militär död och

genus. Texterna representerade också ett spektrum av feministiska, genusvetenskapliga och intersektionella analyser.

En slutsats som vi som arrangörer av arbetsgruppen drar är att feministisk och genusvetenskaplig analys av politik fortsättningsvis har mycket att bidra med till det vetenskapliga studiet av politik i termer av teoriutveckling, metodologi och empiriska bidrag, men att det institutionella utrymmet för kritisk genusforskning tycks minska inom statsvetenskapen.

Line Säll och Eleonora Stolt

KRITISKA STUDIER AV MAKT OCH DISKURS: TEORI, ANALYS, METODOLOGI

Arbetsgruppen behandlade sex teoretiskt impregnerade empiriska studier med gemensamt att de på olika sätt hanterade det som i Chantal Mouffes termer skulle kunna kallas för "det politiska" - ett synliggörande av konflikten mellan ordning och dess ifrågasättande. Texterna handlade om ämnen alltifrån krishantering, transportpolitik, (icke)prekära äldre damer, postpolitiskt jämställdhetsarbete, samt de metaforer som organiserar relationerna mellan stad och natur, till ett ämne som dans i form av kontaktimprovisationens subversiva potential.

Diskussioner om relationen mellan materialitet och text uppkom i många av samtalen kring bidragen. Två doktorander och tre disputerade forskare hade författat varsitt paper, och ett sjätte paper hade samförfattats av en doktorand och en disputerad. Alla bidrag skrevs på engelska, men samtalen om dem hölls på svenska. Varje paper hade en särskilt utsedd läsare ur gruppen, men diskussionerna involverade i alla fall samtliga deltagare. Ytterligare ett par statsvetare, en studentrepresentant samt en kulturgeograf deltog i arbetsgruppens seminarier i Karlstad, dvs. utöver gruppens paperpresentatörer. Nivån på samtalen var hög och stämningen var god.

Charlotte Fridolfsson och Malin Rönnblom